



## 99. ▸ PATKÓ KÁROLY (1895-1941)

Felsőbányai részlet, 1925

Olaj, vászon, 80,5x80,5 cm

Jelezve jobbra lent: Patkó 25

Kezdő ár: 12 000 000 Ft / 38 585 EUR

Becsérték: 18 000 000 – 24 000 000 Ft

Estimated value: 57 878 – 77 170 EUR

### KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

Best of Mű-terem. Virág Judit Galéria, Budapest, 2008. katalógus: 48.

## MŰVÉSZEK FELSŐBÁNYÁN

„Talán első villanásra csupán annyi történt, hogy néhány fiatal festő megelégtelt Nagybányának szinte már számozott és katalogizált témakörét, talán a fegyelmet, a kolónia- és az iskolaszerepét: átrándult Felsőbányára.”<sup>1</sup>

A Nagybányától tíz kilométerre található erdélyi bányászvároskában az 1920-as évek közepére már egy kisebb művészkolónia jött létre. „Felsőbánya csendesebb, szebb, vadregényesebb, mint Nagybánya – mondják az ottani festők. A hegyei is magasabbak. És itt nem nézik, hogy milyen a ru-

hánk, cipőnk, ingünk. Bizony, a két hatalmas természetű és éppolyan tehetséges fiatal pesti piktor: Aba-Novák Vilmos és Patkó Károly modellt állhatnának egymásnak valami „útszéli csavargó” című képhez. Szabad nyak, ócska, festékfoltos, olajos zubbony, meghatározhatatlan színű, anyagú és kurta nadrág, mezítlábas szandál az öltözkűk, de a széles karimájú, olcsó szalmakalap s a bozontos üstök alól a legdrágább, legértékesebb fény sugárzik felénk: szebbet, igazabbat töretlen csapáson kereső, fiatal művészlélek, az erőt, hitet, öntudatot kifejező szemek ragyogása. Bizony, a szobájuk is olyan, hogy

azzal csak a régi világbeli vándorló mesterlegények volnának megelégedve.”<sup>2</sup>

Patkó Károly Aba-Novák Vilmossal, Kelemen Emmel, Fonó Lajossal és Bánk Ernővel 1925 májusában utazott Felsőbányára, és egészen késő őszig, októberig maradtak. A kirándulás ötlete Patkótól származott, aki egy évvel korábban Nagybányán dolgozott, és onnan látogatott el a közeli településre.

„Annyira tetszett neki a hely, hogy meggyőzte budapesti társait egy kalandos és távolinak tűnő expedíció megszervezésére” – írja a felsőbányai hónapokról Murádin Jenő.



1. Felsőbánya, 1910-es évek  
archív fotó



2. Felsőbánya, 1910-es évek  
archív fotó



3. Felsőbánya napjainkban



1 Székely Béla: A felsőbányai festők kiállítása Kolozsváron. Keleti Újság, 1923. március 27. 2 Ellenzék, 1925.08.24. XLVI.évf.187. in: Murádin 2006. 50.o.





4. Patkó Károly és Aba-Novák Vilmos társaikkal Felsőbányán, 1925  
Fotó: Szécsen Zoltán

5. Aba-Novák Vilmos: Zazar-part Felsőbányán, 1925, magántulajdon

### „MI PESTI PIKTOROK NAGYSZERŰEN MEGVAGYUNK”

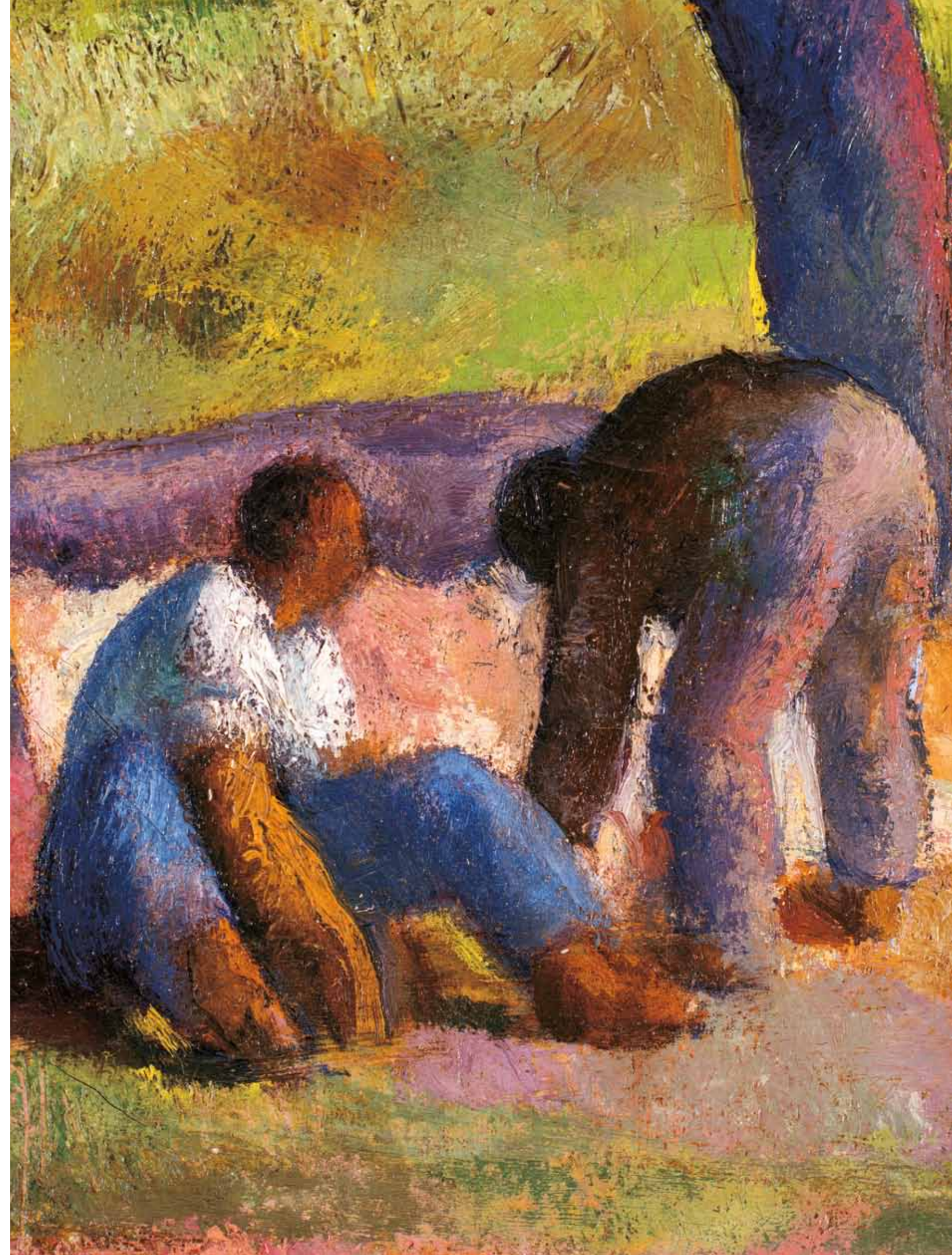
Patkó egy haza küldött levelében így számolt be a mindennapokról:

„Egyébként mi pesti piktorok Novák Vili, Fleischer Lajos, Kelemen Emil nagyszerűen megvagyunk. A vidék felséges, az élet olcsó, csak a sok eső illetve köd degradálja e szép vidéket igen gyakran alfölddé”.<sup>3</sup>

A kedvezőtlen időjárás ellenére Felsőbányán Patkó koloritja kivilágosodik, a Nagybányán készült, sötét tónusú képek helyett egyre oldottabb és színesebb kompozíciókat vet vászonra. Megjelennek a Patkó kézigyének számító rózsaszín árnyalatok, melyekkel élénkebbé teszi az összhatóást. A Zazar, a Bányahegy és a Hegyeshegy, valamint a kéttornyú

római katolikus templom motívuma több tájképén is felbukkan. Az emblemikus helyszínek mellett Patkó szívesen ábrázolta a vidék rejtettebb tájait, valamint a helyiek mindennapjait: a most aukcióra kerülő festményen gyümölcscsedőket örökített meg. A ragyogó, vibráló színekben pompázó festmény Patkó felsőbányai ciklusának érett, kiemelkedő alkotása.

KELEN Anna



<sup>3</sup> Patkó Károly levele 1925.aug.31. MNG Adattár 3610/939.1.